

Orłowski, Bolesław

Zebranie Zespołu Historii Rozwoju Konstrukcji Technicznych

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 17/4, 818

1972

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wykaz pracowników Akademii Umiejętności w zakresie nauk ścisłych i pokrewnych.

Grażyna Rosińska

ZEBRANIE ZESPOŁU HISTORII ROZWOJU KONSTRUKCJI TECHNICZNYCH

Dnia 16 maja 1972 r. w siedzibie Zakładu Historii Nauki i Techniki PAN odbyło się kolejne, comiesięczne zebranie Zespołu Historii Rozwoju Konstrukcji Technicznych, na którym dr Tadeusz Nowak wygłosił referat *Europejska technika raketowa do połowy XVII wieku*. Posiedzeniu, pod nieobecność przewodniczącego doc. A. Wiślickiego, przewodniczył sekretarz Zespołu, mgr inż. Bolesław Orłowski. Wśród zebranych, głównie stałych współpracowników Zespołu, znaleźli się przedstawiciele Politechniki Warszawskiej (prof. Eugeniusz Olszewski, prof. Zbigniew Pączkowski), Uniwersytetu Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie (prof. Mieczysław Subotowicz), Wojskowego Instytutu Historycznego, Naczelnej Organizacji Technicznej.

Referent w niezwykle starannie przygotowanej, pełnej interesujących informacji oraz ciekawie przedstawionej prelekcji, dokonał przeglądu najistotniejszych zagadnień wczesnej techniki raketowej, znajdujących odzwierciedlenie w piśmiennictwie europejskim przed pojawieniem się dzieła Kazimierza Siemienowicza (1650 r.). Omówił źródła do historii techniki raketowej — dawne traktaty teoretyczne (rękopiśmienne i drukowane), akta typu gospodarczego (rachunki, inwentarze), raporty i relacje o konkretnych wypadkach stosowania rakiet. Następnie prelegent dokonał przeglądu 21 traktatów powstałych w latach 1250—1635, z których mógł korzystać Siemienowicz pisząc księgę *O raketach*. Wreszcie, szerzej rozwinął następujące ważne zagadnienia, zawarte w omawianych traktatach: rodzaje rakiet i ich zastosowanie, konstrukcja rakiet, wymiary rakiet, paliwa raketowe, produkcja rakiet (przybory i technologia), wyrzutnie raketowe i odpalenie rakiet, rozwój teorii budowy rakiet i składu paliwa.

W ożywionej dyskusji, jaka się następnie rozwinęła, wzięli udział: prof. E. Olszewski, prof. M. Subotowicz, mgr inż. K. Sawicki, mgr inż. J. Thor, mgr inż. B. Orłowski. Poruszono w niej m. in. zagadnienie priorytetu w zakresie wynalezienia rakiet wielostopniowej (pracę rumuńskiego autora Doru Todoricu, niewyjaśnioną do końca sprawę czy Haas opierał się na dziele Schmidlapa, czy też było odwrotnie), problem dość istotnych z technicznego punktu widzenia różnic w istocie potrzeb — ówczesnych i obecnych — stosowania rakiet wielostopniowych, sprawę ewentualnego wpływu doświadczeń raketowych na rozwój nauk ścisłych. Najwięcej czasu poświęcono zagadnieniom związanym z osobą i dorobkiem Siemienowicza, a zwłaszcza sprawie jego pochodzenia (w związku z ostatnimi publikacjami na Litwie), dość niejasnej kwestii domniemanych nadużyć oraz wyjazdu za granicę, a też najistotniejszej sprawie stopnia oryginalności rozwiązań zamieszczonych w jego dziele. Okazało się raz jeszcze, że życie i działalność owej wybitnej, nie tylko w skali polskiej, postaci są jeszcze niedostatecznie znane i wymagają dalszych badań.

Bolesław Orłowski

POSIEDZENIE ZESPOŁU TEORII POLITYKI NAUKOWEJ

W dniu 27 kwietnia 1972 r. odbyło się posiedzenie naukowe Zespołu Teorii Polityki Naukowej, na którym dr Bohdan Jaczewski wygłosił referat *Problemy polityki naukowej Państwa Polskiego w pracach Senatu II Rzeczypospolitej*.